

Харківський художній музей
Харківська організація Національної спілки художників України
— Державний історико-архітектурний заповідник
м. Святогірськ Донецької області
Слов'янський краєзнавчий музей

ВИСТАВКА
**Шляхами
Васильківського:**
погляд через століття

До 153-ї річниці від дня народження майстра

Живопис та графіка художників Харкова та Чернігова

Слов'янськ-2007

Різниченко О.В.
Святогірська архіка. 2007
К. о. 51x36

Заліщук В.В.
Святогірська Лавра. Похмурий день. 2007. К., о. 30x44

Вінник-Штеп О.Л. 2007.
П. о. 57x12. Святогірськ. Верхня
церква. Надвечір.

Коцарев О.В.
Святогірськ. Церква Св. Антонія і
Феодосія. 2007. П. на к., о. 30x40

Шандиба В.В.
Осень у Святогірську, 2007. П., о. 50x70

Савченко Ю.Г.
Святогірський монастир, 2007. П., о. 60x50

Савченко К.Ю.
Вечір, 2007. П., о. 60x80

Судаков О.Л.
З серії "Святогірська весна". Рожевий
цвіт, 2007. К., темп. 22x29

Учасники пленеру

Звернення художників-пейзажистів до перлини Слобожанщини, напрочуд мальовничої місцевості, що з давніх-давен має назву Святих гір, вже стало традицією.

Нинішні творчі пленери акції "Шляхами Васильківського: погляд через століття", проведені, як і попередні, за сприяння Б.В.Гриньова, академіка НАНУ, директора Інституту сцинтиляційних матеріалів НАНУ України, колекціонера творів українського мистецтва, який узяв на себе обов'язок з підтримки пленерів художників, організації виставок, видання каталогів творів, що на них експонуються.

Живописна і графічна "Святогоріана" сягає XVIII століття, але пейзажні твори, присвячені цьому краю, з'являються в середині XIX – на рубежі XX століть, нині примножуючись сучасними роботами. Звернення митців, що беруть участь у акції "Шляхами Васильківського: погляд через століття" закономірне ще й тому, що батьківщина С.І.Васильківського, місто Ізюм, знаходиться поруч із Святогір'ям, на річці Сіверський Дінець.

Так сталося, що у зібранні Харківського художнього музею зберігається єдина пов'язана зі Святогір'ям живописна робота – пейзаж С.І.Васильківського, хоча свого часу Святогір'я відвідували такі знані на Харківщині майстри, як І.Ю.Рєпін, В.І.Зарубін, О.О.Кисельов, М.С.Ткаченко. Приваблювала С.І.Васильківського, який особливо уважно ставився до української старовини, козацького минулого Донецького краю, і Миколаївська церква – шедевр українського козацького барокко XVII ст. Саме вона, вигляд монастирського комплексу та окремих його споруд, панорами та камерні пейзажі Святогір'я надихали нинішніх учасників пленеру, з яким пов'язане і старовинне козацьке місто-фортеця Тор – нинішній Слов'янськ.

На пленері працювали постійні учасники акції "Шляхами Васильківського" – заслужений художник України О.Л.Судаков, досвідчені майстри пейзажу В.В. Шандиба, О.В.Коцарев, О.В.Різниченко, О.Л.Винник-Штеп та дебютант пленеру, викладач Харківської державної академії дизайну та мистецтв В.В.Заліщук. У пленері взяв участь місцевий майстер, що мешкає у Слов'янську добре відомий в Україні та за кордоном художник Ю.Г.Савченко та його син К.Ю.Савченко, що нині живе і працює в Харкові.

Виставку святогірських пейзажів доповнено роботами з попередніх пленерів – Полтавщини, Чернігова, Ромен, Путивля та Новгород-Сіверського. Останні міста є знаковими в контексті пам'ятки давньоруської літератури "Слово о полку Ігоревім" – від початку походу до його фіналу біля соляних озер нинішнього Слов'янська.

Велич і монументальний масштаб природи Святогір'я став основоположним для передачі провідної лінії пленеру: могутність природи, органічними складовими якої стали масиви дубових дібров та підлісків, простір неба та стрімкий рух горизонту. Метафора робіт – це політ над горами і уклін їм з землі. Ці дві композиційні точки зору, притаманні монументальній передачі пейзажу, його планетарності, космічності, властиві роботам Ю.Г.Савченка, О.В.Різниченка, своєрідний "портрет землі", як завжди, створює О.Судаков, лірико-епічний настрій більш притаманний роботам О.В.Коцарева, В.В.Заліщука, К.Ю.Савченка, В.В. Шандиби.

Як завжди, реалістичний і декоративний пленеризм творів митців має у кожного широкий спектр улюблених техніко-технологічних прийомів: густе фарбове "тісто" своєрідної авторської манери Ю.Г.Савченка, "кучерявий" орнаментальний мазок робіт О.Л.Винника-Штепа, матова поверхня "магічного кристалу" темперного живопису О.Л.Судакова, підвищена звучність кольору та любов до виписаних окремих деталей – складові пейзажів В.В.Шандиби та О.В.Різниченка, ніжність тональних переходів та м'якість лінії і обрисів краєвидів О.В.Коцарева та В.В.Заліщука. Пору імлістого світланку, звучний, навіть урочистий захід сонця, ясний полудень, тасмичність надвечір'я передано митцями чуттєво достовірно, з врахуванням колірних особливостей завдяки рельєфу місцевості, суто регіональних рис пейзажу, де художники працювали у травні та вересні.

Чудо краси Святогір'я, єдність природного ландшафту і архітектури, первозданна чистота крейдяних схилів овіяні протягом століть легендами та переказами. Нині своєю сторінку у цей своєрідний літопис вписали і невтомні мандрівники "Шляхами Васильківського", адже сьогоднішня – це дорога із минулого в майбутнє.

О.Денисенко
мистецтвознавець, зав.відділом Харківського художнього музею

